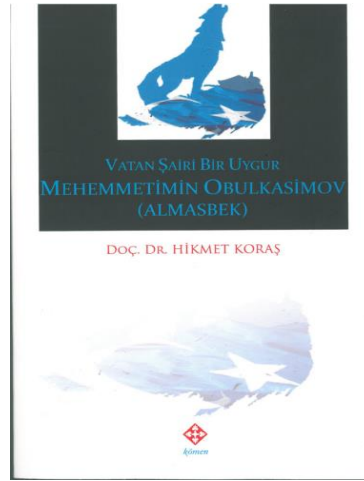

Uluslararası
Uygur Araştırmaları Dergisi
2015/6

**Hikmet KORAS, Vatan Şairi Bir Uygur Mehemmetimin Obulkasimov (Almasbek),
Konya: Kömen Yayınları, 2015, 448 s.**

*Hüseyin KARAKAYA**

Uygurların günümüzde yoğun olarak yaşadığı ülkelerden biri Kazakistan'dır. Kazakistan'da geleneklerini ve dillerini yaşatarak kültürel kimliklerini koruyan Uygurlar üzerine Türkiye'de yapılan ilmi çalışmaların sayısı oldukça azdır. Bu bağlamda Kazakistan'da yetişen Uygur şair ve yazarlar üzerine yapılan önemli çalışmalardan biri "*Vatan Şairi Bir Uygur Mehemmetimin Obulkasimov (Almasbek)*"dir.

Mehemmetimin Obulkasimov'un edebi kişiliği ve eserlerinin tanıtıldığı bu çalışma "Önsöz", "Kısaltmalar", "Giriş", "İnceleme" ve "Seçilmiş Şiirler", "Kaynaklar" ve "Ekler" ana başlıklarından oluşmaktadır. Yazar, kitabın "Önsöz" bölümünde; Türk edebiyat tarihi üzerine yeteri kadar çalışmanın yapılmadığını vurgulamakta, Mehemmetimin Obulkasimov'u tanıyış hikâyesini anlatmakta ve devamında kitabın yazılış öyküsü ve yazılış amaçları hakkında bilgiler vermektedir.

Kitabın "Giriş" ismini taşıyan ilk ana bölümünde; Uygur adı, 1960 yılına kadar Doğu Türkistan'daki sosyal ve siyasi durum ve Çağdaş Uygur edebiyatı hakkında genel bilgiler verildikten sonra, Kazakistan'da gelişen Uygur edebiyatının dönemleri ve Mehemmetimin Obulkasimov'un hayatı, eserleri ve edebi şahsiyeti hakkında değerlendirmeler yapılmaktadır. Şairlik, yazarlık, halkiyatçılık, edebi çevirmenlik ve gazetecilik gibi çok yönlü mesleklerle uğraşan Mehemmetimin Obulkasimov'un Doğu Türkistan'daki istikrarsızlıklardan dolayı genel olarak zor bir yaşamı olduğu, ülkesinin içerisinde bulunduğu olumsuz durumdan dolayı yazdığı kitapları yayımlatmakta sorunlar yaşadığı, yayımlanan kitapları ise tam anlamıyla okuyucuyla buluşturamadığı belirtilmiştir. Bütün

* Doktora Öğrencisi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Nevşehir-TÜRKİYE, E-posta:huseyinkarakaya.pau.2014@gmail.com

bu zorluklara rağmen çalışma yaptığı tüm alanlarda başarılı olan Mehemmetimin Obulkasimov'un günümüze kadar 16 eseri yayımlanmıştır.

Kitabın "İnceleme" ismini taşıyan ikinci ana bölümünde; Mehemmetimin Obulkasimov'un şiirleri "şekil", "ahenk unsurları", "muhteva" ve "dil ve üslup" yönünden değerlendirilmektedir. Doğu Türkistan'da sadece Sovyet politikalarına göre şiirlerini şekillendiren şairlere nazaran Mehemmetimin Obulkasimov şekil ve muhteva açısından şiirlerini hem klasik hem de çağdaş şiir anlayışlarına göre oluşturmuştur. Çalışmada, onun şiirlerini oluştururkenki asıl amacının Doğu Türkistan'da geçmiş nesiller ile gelecek nesiller arasındaki kültürel bağları doğru bir şekilde kurabilmek olduğu belirtilmiştir.

Kitabın "Seçilmiş Şiirler" ismini taşıyan üçüncü ana bölümünde; Mehemmetimin Obulkasimov'un klasik ve çağdaş şiir anlayışlarına yönelik oluşturduğu şiirlerinden örnekler sunulmaktadır. Mehemmetimin Obulkasimov klasik şiir anlayışı içerisinde gazel, mesnevi, murabba, fahriye ve rubai gibi çok çeşitli nazım biçimleriyle şiirler oluşturmuştur.

Kitabın "Ekler" bölümünde ise; Mehemmetimin Obulkasimov'un hayatının çeşitli dönemlerinde tek başına ya da ailesiyle birlikte çekildiği fotoğraflardan örnekler sunulmaktadır.

Sonuç olarak bu çalışma, Kazakistan'daki Uygur edebiyatının tarihi gelişimi ve edebi şahsiyetleri üzerine başvuru kaynakları arasındadır. Bu eseri, Türklük bilimine kazandıran Doç. Dr. Hikmet Koraş'a teşekkür eder, bu sahadaki yeni çalışmalarında başarılar dileriz.